

ÁDÁM ZSÓFIA

Elmélkedés az új média kultúraalakító hatásairól

A digitális technológián alapuló, új média a felhasználói lehetőségek forradalmi változását hozta. Az új tartalmak szabályozásmentes lehetősége, a civil tartalomszervezés teret nyitott új médiuműfajok kialakulására. A digitális kommunikáció bennszülőttei, akik a képi világban nőttek fel, online színpadként kezdték használni a közösségi felületeket, ami az amatőr médiatartalom dinamikus terjedését hozta magával. A vlogerek, a TikTok és a Reels (közösségi médiában terjedő rövid videók) megjelenésével új szórakozási lehetőség jelent meg fogyasztók és előállítók számára egyaránt, ami nem csak a kommunikációs szokásokat alakítja, hanem a gazdasági és társadalmi szerepeket is. Olyan online közösségek formálódnak, amelyek a művelődési szakemberek számára is új lehetőségeket teremtenek közösségépítésre, tartalommegosztásra.

JELENSÉG?

A közösség, mint a felhasználók és tartalomelőállítók közös bázisa, egy elektronikus kommunikációs hálózat, egy virtuális tér. A virtualizálódással, vagyis onnantól, hogy egy adott tartalmat megosztanak, bárki számára korlátlanul elérhető időtől és helytől függetlenül. Mindenki tetszőleges időben aktualizálhatja az adatbázisban lévő tartalmakat. A tartalomelőállítók mára óriási hatással bírnak, több százezer embert érnek el, napról napra alakítják a trendeket, fogyasztói szokásokat, közre játszanak vásárlói döntésekben, tanácsokat adnak és formálják a köz-

véleményt. Jelen vannak, és közvetlenül vagy közvetve, de fontos szerepet játszanak a kultúra ügyeinek alakulásában is. Alakítják a tartalomfogyasztók érdeklődését, világképét, felemelnek és kiközösítenek, ezzel gyakran hosszú távú lenyomatot hagyva a társadalomban.

PÁR PERCES VIDEÓK, TÖBB ÓRÁS FILMEK

A magas- és a populáris kultúra oda-vissza hatását érdekes a virtuális térben is figyelemmel kísérni. A filmes technikák esztétikai stratégiái például nagyban struktúrálták a mai internetes kultúrát. Egyik műfaj a másikban gyökerezik. A történetmesélés új jelensége lehet az internetes videómegosztás, vlogolás. A videók feltöltésének rendszeressége miatt okunk van visszatérni ugyanarra a csatornára.

A mai életforma megköveteli a lendületességet: miközben a gyorséttermi ebédünket fogyasztjuk, végigpörgetjük a TikTOKot, elalvás előtt pedig kedvenc YouTuberünk új videóját akarjuk nézni.

Sokak a mozi halálát jósolták a tévé térhódításával, majd később az illegális letöltés és az online nézhető, erre specializálódott filmtáras weboldalak megjelenésével is. Ma, a streaming szolgáltatók aranykorában a filmek az egyik legfontosabb részt foglalják el az internet adatbázisában. A kedvenc sorozatunk 20 perces epizódjaival még az a hátrány is kiküszöbölhető, hogy kevésbé illeszkedik

a gyors társadalmi időbeosztásba. Nem valószínű, hogy eljön az az idő, amikor az amatőr médiakultúra átveszi a filmek helyét, (ahogy a mozi sem vette át a színház helyét) legfeljebb figyelmet vonhat el róluk. Amióta a filmekhez való hozzáférés az otthonokban is könnyen elérhető, nem csak tévében, de már az interneten is, megerősödött a film mozival összekapcsolható rítus jellege. A cél már maga a közös időtöltés, a mozi varázsának élvezete.

MŰVELŐDÉS ÚJ, SZÓRAKOZTATÓ KÖNTÖSBEN

Az infotainment (tájékoztatás és szórakoztatás) az új médiaplatformok egyik legsikeresebb műfaja. A közösségi média platformok mint például a Facebook, az Instagram és a TikTok, tökéletesen megágyaztak az infotainment népszerűségének és elterjesztésének, hiszen a közönségük egyik elvárása a gyors, rövid, könnyen emészthető, tájékoztató vagy éppen oktató, de eközben mégis szórakoztató tartalom. A formátum egyik legkiemelkedőbb előnye, hogy képes vonzóbbá tenni azok számára is az oktatást és a tanulást, akiket egyébként nem érdekelne az adott téma. A nézők, hallgatók, vagyis a tartalomfogyasztók számára ráadásul élménnyé válik az információ befogadása, amely segíti az elköteleződést. A műfaj jellemző médiuma a videó vagy animáció, amelyben narrációval, grafikával, zenével lehet élményszerűvé tenni a tanulást. Ezekben gyakori megoldásként kerülnek elő infografikák és képek is, amelyek még emészthetőbbé teszik a tartalmakat.

A műfajnak köszönhetően a legbonyolultabb fizikai-, biológiai- vagy épp gazdasági folyamatokat is megértheti és elsajátíthatja a néző.

Az új média által kínált sokszínű és dinamikus tartalmak nem csupán szórakoztatnak és informálnak, hanem aktívan formálják a kultúrát, befolyásolva az értékrendeket, a társadalmi normákat és az identitásokat. A jövőbeni kulturális fejlődés szempontjából kulcsfontosságú, hogy folyamatosan tanulmányozzuk és megértsük a digitális technológiák kultúraalakító hatásait, és olyan irányelveket és gyakorlatokat alakítsunk ki, amelyek elősegítik a fenntartható és gazdag kulturális örökség megőrzését.

ÁDÁM ZSÓFIA

Tanulmányait 2016-ban kezdte a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem design és művészetelmélet szakán, majd 2023-ban szerzett mesterdiplomát designelmélet szakon. Egyetemi éve alatt a kreatív iparágak komplexitásával és elméleti vizsgálatával foglalkozott, kutatásait a vizuális művészetek területén végezte. Tanulmányai mellett antik könyvek, papírrégiségek kutatásával, adminisztrációjával foglalkozott. Jelenleg az Nemzeti Művelődési Intézet kreatív munkatársa.